

§ 425

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta
2019–2022**

HEL 2018-005622 T 08 00 01

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Talous ja toimintaympäristö

Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen rahoitus on hälyttävällä tasolla ja vähenee vuosi vuodelta. Korjausvelkaa on vähennetty tilapäisellä erillisrahoituksella, jonka jatkosta ei ole tietoa. Tilanne on kestävämmällä pohjalla. Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen rahoitus tulisi valtion suunnasta nostaa riittävä tasolle, sillä niin alueen liikkujat ja tavaramäärät kuin asukas- ja työpaikkamäärät kasvavat maankäytön ja talouden kehittymisen seurauksena. Helsingin alue on koko maan talouden veturi ja sen toimintaedellytykset tulisi turvata huolehtimalla maantieverkon tarpeellisten investointien tekemisestä. Tieverkon tulee olla turvallinen ja mahdollistaa tehokkaat kuljetusketjut sekä kestävä yhdyskuntarakenne ja -liikkuminen. Tieverkon turvallisuuden ja toimivuuden takaamiseksi siltojen ja painumien korjauksille tulisi olla oma erillinen rahoitus, joka ei ole uusista investoinneista pois, sillä alue kasvaa ja maantieverkkoon liittyvät uusinvestoinnit ovat välttämättömiä.

Helsingin alueen kehittyminen ja toimintavarmuuden turvaaminen edellyttää rahoituksen osalta myös valtion sitoutumista yhteishankkeisiin. Helsingin kaupunki on investointiohjelmassaan varautunut valtion kanssa yhteishankkeina toteutettavien kohteiden kustannuksiin omalta osaltaan. Hankkeita siirtyy valtion sitoutumattomuuden vuoksi vuodelta eteenpäin tarkoittaen pahimmillaan maanteiden läheisyyteen suunniteltujen maankäyttöhankkeiden hidastumista, mikä ei ole valtion eikä kaupunkien kannalta toivottavaa. Maankäytön kehittäminen tiiviisti ja keskeisten yhteyksien varteen on kestävä yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta johtava periaate, johon valtiokin useissa strategioissaan on sitoutunut. Valtion osallistuminen oman tieverkkonsa kehittämiseen siten, että se tukee MAL-sopimuksessa edellytettyä asuntotuotantoa, on erittäin perusteltua. Tällaisia hankkeita ovat Hämeenlinnanväylän Kuninkaantammen eritasoliittymän lisäksi Malmin (Ilmasillan) eritasoliittymä Lahdenväylällä ja Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymä. Vuosaaren sataman toimintavarmuuden ja saavutettavuuden ta-

kaamiseksi tulisi panostaa etenkin Kehä III:n toimivuuteen ja poistaa tavaraliikenteelle haitallisia pullonkauloja.

Itäkeskuksen eritasoliittymän toteuttaminen ja Itäväylän parantaminen välillä Itäkeskus - Kehä III ovat hankkeina tärkeitä. Olemassa olevat suunnitelmat edellyttävät kuitenkin päivittämistä.

Välttämättömiä maanteiden parantamishankkeita rahoitetaan yhä enemmän kaupunkien verorahoista. Tämä kehitys on väärän suuntainen. Jatkossakin tulisi noudattaa maantielakiin sekä Suomen Kuntaliiton ja liikenneviraston hyväksymään ohjeistukseen (nk. sininen kirja) perustuvia yhteisesti sovittuja periaatteita maanteiden tienpidon kustannusjaosta. Minkäänlaisten valtionhallinnossa tapahtuvien organisaatiomuutosten ei pidä heikentää maanteiden tienpidon rahoitusta Helsingissä.

Toiminta ja tavoitteet

Tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa 2019–2022 korostuu liikenteen rooli kokonaisvaltaisena palveluna. Liikenteen kehittäminen nähdään olevan myös vahvasti sidoksissa maankäyttöön, asumiseen, työpaikkoihin ja alueiden palvelurakenteeseen. ELY-keskuksen liikennestrategian päätavoitteina onkin tarjota elinkeinoelämälle hyvät toimintaedellytykset ja tehokasta logistiikkaa sekä asukkaille sujuvaa arkea ja mahdollisuuksia kestäviin liikkumisvalintoihin. Tavoitteet on konkretisoitu hyvin neljän toimintalinjauksen avulla: kustannustehokkaat kuljetukset, kestävä yhdyskuntarakenne ja liikkumisratkaisut, turvallisuutta kaikille tienkäyttäjille ja digitalisaatiolla uusia toimintamalleja. Valitettavasti hyvät tavoitteet eivät kuitenkaan rahoituksen puitteissa toteudu. Helsingissä, missä liikkujien ja tavaraliikenteen määrä on suuri, on esitettyjen investointien määrä siihen nähden pieni.

Suunnitelmassa korostuu myös turvallinen liikkuminen. Tavoitteet liikenneturvallisuudelle on asetettu valtioneuvoston periaatepäätöksellä. Liikenneturvallisuutta parantavien toimenpiteiden painotus on vilkkaimmilla maanteilla. Liikenneturvallisuuden takaamiseksi Helsinkiin suuntautuville säteittäisille maanteille tulisi lisätä automaattista kameravalvontaa. Myös vaihtuvaa nopeusrajoitusjärjestelmää tulisi laajentaa etenkin Helsingin sisääntuloväylille, jossa liikenteen nopeustaso vaihtelee suuresti vuorokaudenajasta riippuen. Turvalliseen liikkumiseen liittyy tiiverkon kunnossapito sekä siltojen ja painumien korjaukset, joihin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Lisäksi Kehä I:n Myllypuron eritasoliittymä parantaa valtakunnan vilkkaimman maantien liikenneturvallisuutta.

Maanteiden meluntorjuntaan liittyen suunnitelmassa ei oteta juurikaan kantaa olemassa olevien asuinalueiden osalta. Yhdyskuntarakanteen tiivistyessä meluhaitoille altistuvien määrä kasvaa, joten meluntorjun-

nan monipuolisia menetelmiä tulisi ottaa käyttöön ripeästi. Myös nykyisten vanhojen melusteiden toimivuuden takaaminen, parantaminen ja ylläpito, pitäisi sisältyä suunnitelmaan.

ELY-keskus vastaa toimivaltaisena viranomaisena Helsinkiin suuntautuvasta joukkoliikenteestä kaukoliikenteen osalta. Minkäänlaisen valtionhallinnossa tapahtuvan organisaatioiden uudistamisen ei pidä heikentää kaukoliikenteen järjestämisen edellytyksiä.

Investointikohteet

Tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa 2019–2022 on esitetty kiireellimpien hanketarpeiden suunnitelmia Helsingin osalta erittäin niukasti. Lisärahoituskohteena on Vt1:n vaihtuvat nopeusrajoitukset Munkkivuoresta länteen. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy Suutarilantie-Kehä III:n liittymän etelänpuoleisen rampin liikennevalot sekä Vt 7:n Puroniityn sillan ja Vt 3:n Pirkkolantien siltojen peruskorjaus. Vuoden 2018 aikana toteutetaan Tuusulanväylän vaihtopysäkit Yhdyskunnantien kohdalla, Sepänmäen melusteet Kehä I:llä, Klaukkalanpuiston siltojen peruskorjaus Kehä I:llä sekä kahden kohteen kuivatukseen liittyvää parantamista.

Seuraavat maanteille sijoittuvat hankkeet, joita Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan ei sisälly, tulisi käynnistää suunnitelmakaudella 2019–2022:

- Kehä I:n ja Myllypurontien eritasoliittymä. Hanke on kokonaisvaikutavuudeltaan Kehä I:n suunnitteluhankkeista Itäväylän liittymän jälkeen paras. Hankkeen positiiviset vaikutukset liikenneturvallisuuteen ovat merkittävät. Helsingin kaupunki on talousarvioehdotuksessaan varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2020–2022.
- Kuninkaantammen eritasoliittymä Hämeenlinnanväylällä. Helsingin kaupunki on talousarvioehdotuksessaan varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2021–2022.
- Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä. Helsingin kaupunki on talousarvioehdotuksessaan varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2022–2024.
- Hämeenlinnanväylä välillä Kannelmäki Kaivoksela, lisäkaistat, linja-autoliikenteen parantaminen ja melusteet (sisältää Kuninkaantammen eritasoliittymän). Ruuhkautuvalla väylällä bussiliikenteen sujuvuudesta ja luotettavuudesta huolehtiminen on tärkeää. Helsingin kaupunki on talousarvioehdotuksessaan varautunut omalta osaltaan hankkeiden toteuttamiseen vuosina 2023–2024.

- Malmin (Ilmasillan) eritasoliittymä Lahdenväylällä. Helsingin kaupunki on talousarvioehdotuksessaan varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2023–2025.
- Maanteiden meluntorjuntahankkeet. Valtion väylien meluntorjuntahankkeita tulee kiirehtiä melulle altistuvien meluhaittojen vähentämiseksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Eveliina Heinäluoma: Lausuntoehdotukseen lisätään seuraava uusi kappale: Itäkeskuksen eritasoliittymän toteuttaminen ja Itäväylän parantaminen välillä Itäkeskus - Kehä III ovat hankkeina tärkeitä. Olemassa olevat suunnitelmat edellyttävät kuitenkin päivittämistä.

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Eveliina Heinäluoman vastaehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anna Pätynen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37110
anna.patynen(a)hel.fi
Jarkko Karttunen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 38360
jarkko.karttunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 16.5.2018, Uudenmaan ELY-keskus
- 2 Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2019-2022-esite
- 3 Vuoden 2018 hankkeet
- 4 Suunnitelmakauden 2019-2022 hankkeet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Talous ja toimintaympäristö

Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen rahoitus on hälyttävällä tasolla ja vähenee vuosi vuodelta. Korjausvelkaa on vähennetty ti-

lapäisellä erillisrahoituksella, jonka jatkosta ei ole tietoa. Tilanne on kestävämmällä pohjalla. Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen rahoitus tulisi valtion suunnasta nostaa riittävä tasolle, sillä niin alueen liikkujat ja tavaramäärät kuin asukas- ja työpaikkamäärät kasvavat maankäytön ja talouden kehittymisen seurauksena. Helsingin alue on koko maan talouden veturi ja sen toimintaedellytykset tulisi turvata huolehtimalla maantieverkon tarpeellisten investointien tekemisestä. Tieverkon tulee olla turvallinen ja mahdollistaa tehokkaat kuljetukset sekä kestävä yhdyskuntarakenne ja -liikkuminen. Tieverkon turvallisuuden ja toimivuuden takaamiseksi siltojen ja painumien korjauksille tulisi olla oma erillinen rahoitus, joka ei ole uusista investoinneista pois, sillä alue kasvaa ja maantieverkkoon liittyvät uusinvestoinnit ovat välttämättömiä.

Helsingin alueen kehittyminen ja toimintavarmuuden turvaaminen edellyttää rahoituksen osalta myös valtion sitoutumista yhteishankkeisiin. Helsingin kaupunki on investointiohjelmassaan varautunut valtion kanssa yhteishankkeina toteutettavien kohteiden kustannuksiin omalta osaltaan. Hankkeita siirtyy valtion sitoutumattomuuden vuoksi vuodelta eteenpäin tarkoittaen pahimmillaan maanteiden läheisyyteen suunniteltujen maankäyttöhankkeiden hidastumista, mikä ei ole valtion eikä kaupunkien kannalta toivottavaa. Maankäytön kehittäminen tiiviisti ja keskeisten yhteyksien varteen on kestävä yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta johtava periaate, johon valtiokin useissa strategioissaan on sitoutunut. Valtion osallistuminen oman tieverkkonsa kehittämiseen siten, että se tukee MAL-sopimuksessa edellytettyä asuntotuotantoa, on erittäin perusteltua. Tällaisia hankkeita ovat Hämeenlinnanväylän Kuninkaantammen eritasoliittymän lisäksi Malmin (Ilmasillan) eritasoliittymä Lahdenväylällä ja Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymä. Vuosaaren sataman toimintavarmuuden ja saavutettavuuden takaamiseksi tulisi panostaa etenkin Kehä III:n toimivuuteen ja poistaa tavaraliikenteelle haitallisia pullonkauloja.

Välttämättömiä maanteiden parantamishankkeita rahoitetaan yhä enemmän kaupunkien verorahoista. Tämä kehitys on väärän suuntainen. Jatkossakin tulisi noudattaa maantielakiin sekä Suomen Kuntaliiton ja liikenneviraston hyväksymään ohjeistukseen (nk. sininen kirja) perustuvia yhteisesti sovittuja periaatteita maanteiden tienpidon kustannusjaosta. Minkäänlaisten valtionhallinnossa tapahtuvien organisaatiomuutosten ei pidä heikentää maanteiden tienpidon rahoitusta Helsingissä.

Toiminta ja tavoitteet

Tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa 2019–2022 korostuu liikenteen rooli kokonaisvaltaisena palveluna. Liikenteen kehittäminen nähdään

olevan myös vahvasti sidoksissa maankäyttöön, asumiseen, työpaikkoihin ja alueiden palvelurakenteeseen. ELY-keskuksen liikennestrategian päätavoitteina onkin tarjota elinkeinoelämälle hyvät toimintaedellytykset ja tehokasta logistiikkaa sekä asukkaalle sujuvaa arkea ja mahdollisuuksia kestäviin liikkumisvalintoihin. Tavoitteet on konkretisoitu hyvin neljän toimintalinjauksen avulla: kustannustehokkaat kuljetukset, kestävä yhdyskuntarakenne ja liikkumiskorjaukset, turvallisuutta kaikille tienkäyttäjille ja digitalisaatiolla uusia toimintamalleja. Valitettavasti hyvät tavoitteet eivät kuitenkaan rahoituksen puitteissa toteudu. Helsingissä, missä liikkujien ja tavaraliikenteen määrä on suuri, on esitettyjen investointien määrä siihen nähden pieni.

Suunnitelmassa korostuu myös turvallinen liikkuminen. Tavoitteet liikenneturvallisuudelle on asetettu valtioneuvoston periaatepäätöksellä. Liikenneturvallisuutta parantavien toimenpiteiden painotus on vilkkaimmilla maanteilla. Liikenneturvallisuuden takaamiseksi Helsinkiin suuntautuville säteittäisille maanteille tulisi lisätä automaattista kameravalvontaa. Myös vaihtuvaa nopeusrajoitusjärjestelmää tulisi laajentaa etenkin Helsingin sisääntuloväylille, jossa liikenteen nopeustaso vaihtelee suuresti vuorokaudenajasta riippuen. Turvalliseen liikkumiseen liittyy tiiverkon kunnossapito sekä siltojen ja painumien korjaukset, joihin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Lisäksi Kehä I:n Myllypuron eritasoliittymä parantaa valtakunnan vilkkaimman maantien liikenneturvallisuutta.

Maanteiden meluntorjuntaan liittyen suunnitelmassa ei oteta juurikaan kantaa olemassa olevien asuinalueiden osalta. Yhdyskuntarakenteen tiivistyessä meluhaittoille altistuvien määrä kasvaa, joten meluntorjunnan monipuolisia menetelmiä tulisi ottaa käyttöön ripeästi. Myös nykyisten vanhojen melusteiden toimivuuden takaaminen, parantaminen ja ylläpito, pitäisi sisältyä suunnitelmaan.

ELY-keskus vastaa toimivaltaisena viranomaisena Helsinkiin suuntautuvasta joukkoliikenteestä kaukoliikenteen osalta. Minkäänlaisen valtionhallinnossa tapahtuvan organisaatioiden uudistamisen ei pidä heikentää kaukoliikenteen järjestämisen edellytyksiä.

Investointikohteet

Tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa 2019–2022 on esitetty kiireellimpien hanketarpeiden suunnitelmia Helsingin osalta erittäin niukasti. Lisärahoituskohteena on Vt1:n vaihtuvat nopeusrajoitukset Munkkivuorosta länteen. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy Suutarilantie-Kehä III:n liittymän etelänpuoleisen rampin liikennevalot sekä Vt 7:n Puroniityn sillan ja Vt 3:n Pirkkolantien siltojen peruskorjaus. Vuoden 2018 aikana toteutetaan Tuusulanväylän vaihtopysäkit Yhdyskunnantien kohdalla, Sepänmäen melusteet Kehä I:llä, Klaukkalanpuiston siltojen peruskor-

jaus Kehä I:llä sekä kahden kohteen kuivatukseen liittyvää parantamista.

Seuraavat maanteille sijoittuvat hankkeet, joita Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan ei sisälly, tulisi käynnistää suunnitelmakaudella 2019–2022:

- Kehä I:n ja Myllypurontien eritasoliittymä. Hanke on kokonaisvaikutavuudeltaan Kehä I:n suunnitteluhankkeista Itäväylän liittymän jälkeen paras. Hankkeen positiiviset vaikutukset liikenneturvallisuuden ovat merkittävät. Helsingin kaupunki on talousarvioehdotuksessaan varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2020–2022.
- Kuninkaantammen eritasoliittymä Hämeenlinnanväylällä. Helsingin kaupunki on talousarvioehdotuksessaan varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2021–2022.
- Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä. Helsingin kaupunki on talousarvioehdotuksessaan varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2022–2024.
- Hämeenlinnanväylä välillä Kannelmäki Kaivoksela, lisäkaistat, linja-autoliikenteen parantaminen ja melusteet (sisältää Kuninkaantammen eritasoliittymän). Ruuhkautuvalla väylällä bussiliikenteen sujuvuudesta ja luotettavuudesta huolehtiminen on tärkeää. Helsingin kaupunki on talousarvioehdotuksessaan varautunut omalta osaltaan hankkeiden toteuttamiseen vuosina 2023–2024.
- Malmin (Ilmasillan) eritasoliittymä Lahdenväylällä. Helsingin kaupunki on talousarvioehdotuksessaan varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2023–2025.
- Maanteiden meluntorjuntahankkeet. Valtion väylien meluntorjuntahankkeita tulee kiirehtiä melulle altistuvien meluhaittojen vähentämiseksi.

Esittelijän perustelut

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on lähettänyt Helsingin kaupungin käyttöön ja mahdollista lausuntoa varten tienpidon ja liikenteen suunnitelman 2019–2022.

Uudenmaan ELY-keskuksen perustienpidon rahoitus vuosina 2019–2022 on keskimäärin noin 89 milj. euroa vuodessa, joka on selvästi edellisvuosia vähemmän. Määräraha käytetään pääasiassa tietön päivittäiseen kunnossapitoon ja ylläpitoon. Lisäksi valtion myöntämästä perusväylänpidon lisärahoitusohjelmasta vuosille 2017–2019 jää vuodelle 2019 käytettäväksi noin 7,7 milj. euroa. Vuosille 2020–2021 ei ole osoitettu lisärahoitusta. Vuodelle 2018 valtio on osoittanut Uuden-

maan ELY-keskuksen alueelle korjausvelkakohderahoitusta ja perusväylänpidon lisärahoitusta yhteensä 32,9 milj. euroa.

Tienpidon perusrahoituksen ostovoima on laskenut kymmenessä vuodessa neljänneksellä ja samaan aikaan liikennesuorite Uudenmaan ELY-keskuksen hallinnoimalla tieverkolla on kasvanut yli 12 prosenttia. Lisääntyvä liikenne lisää tiestön kulumista ja siten myös perusrahoituksen tarvetta.

ELY-keskuksen liikennestrategian päätavoitteina on tarjota elinkeinoelämälle hyvät toimintaedellytykset ja tehokasta logistiikkaa, sekä asukkaille sujuvaa arkea ja mahdollisuuksia kestäviin liikkumisvalintoihin. Tavoitteet on konkretisoitu neljän toimintalinjauksen avulla: kustannustehokkaat kuljetukset, kestävä yhdyskuntarakenne ja liikkumisratkaisut, turvallisuutta kaikille tienkäyttäjille ja digitalisaatiolla uusia toimintamalleja.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 14.9.2018 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anna Pätynen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37110
anna.patynen(a)hel.fi
Jarkko Karttunen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 38360
jarkko.karttunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 16.5.2018, Uudenmaan ELY-keskus
- 2 Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2019-2022-esitys
- 3 Vuoden 2018 hankkeet
- 4 Suunnitelmakauden 2019-2022 hankkeet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 04.09.2018 § 418